

Collegial=Lidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt ærkeaadigst Privilegium.

No. 45. Den 9de November 1805.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Offentlig Foranstaltning.

Det er eet af de første og vigtigste Skridt til Skolevæsenets Fremme, at Skolelærerne hensigtsmessigen kunne blive dannede, og at der til dette Hiemed have et tilstrækkeligt Antal af Undervisningsanstalter eller Seminarier; og saaledes ere ogsaa allerede, efter H. Majestæts allerhøieste Befaling, adskillige Skolelærer-Seminarier til Almue-Skolelæreres Dannelse oprettede. I Sjælland er, foruden det større paa Blaagaard, endnu et mindre i Brøndøye-Vester; i Fyen ere to Seminarier, og i Lolland eet; i Norge er kun to Seminarier for Almueskolelærere, begge i Aggershuus Stift,

nema

nemlig i Tønsberg og i Totens Præstegjæld. Men disse Seminarier have dog, med Hensyn til deres Indtægtskilder, ei nogen fast Grundvold; de fleste have deres Indkomster fra Fonden ad usus publicos, alene tilstaaede paa 3 Aar, og det er uvist, om denne Fond stedse vil være i Stand til at bære disse Udgifter, som nu ydes deraf til dette Niemed; Seminariet paa Brættrolleborg har sine Indkomster fra Odense Communitetskæse, som dertil afgiver 3000 Rdlr. om Aaret. I Norges trende og i Jyllands fire Stifter er desuden endnu ingen Skolelærer-Seminarier.

Under disse Omstændigheder har Cancelliet anseet det for sin Pligt at søge at udfinde Midler til, dels at oprette Skolelærer-Seminarier paa de Steder, hvor de endnu mangle, dels at opretholde dem, som allerede ere til; og, da dette Collegium har troet, at der gives i begge Riger endeel geistlige Embeder, som, især formedelst Tiendernes stigende Værd, ere af saa betydelige Indkomster, at der, efterhaanden som de blive ledige, vel kunde paalægges dem en aarlig Afgift til en Seminariefond, uden at de vedkommende Embedsmænd dog vilde savne et meget anstændigt Udkomme, og allerunderdanigst har foredraget Hs. Majestæt denne Sag: saa har det behaget Allers højst samme allernaadigst at resolvere: 1) at det maa være Cancelliet tilladt, ved indtræffende Vacancer i Sognekalde, hvad enten Kaldsretten tilhører Kongen eller

eller ikke, at nedlægge allerunderdanigst Forestilling om en passende Afgift af disse Embeder til en Seminarie-Fond; 2) at det til den Ende maa paalægges Biskopperne, ved den sædvanlige Indberetning om Vacancer i Sognekalde, tillige at meddele en nøiagtig Beretning om Embedernes Indkomster og de paa Samme hvilende Byrder, samt deres Forslag om den Afgift, Embederne kunne taale at udrede til Seminariefonden.

Love og Lovgivelser.

Under 1ste d. M. er, igjennem Rentekammeret, udstedet en Forordning, for Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, Hertschabet Pinneberg og Grevskabet Rantzau, angaaende Oplæggelse og eventuel Aflevering af visse Fourage-Forraad, af Indhold, at Hs. Majestæt, for at de i Hertugdømmene cantonnerende Tropper kunne forsynes med den fornødne Fourage, har fundet sig foranlediget til at befale, som følger.

1. Af enhver Ploug Land i Landdistricterne samt paa de Klosterlige og adelige Godser skal, udenfor den sædvanlige Orden, 3 Eder. Havre, et Læs Høe og et Læs Straae, hvert Høe-Læs paa 600 og hvert Straaes Læs paa 480 Pd., indtil Hs. Majestæts nærmere Befaling, oplægges, og holdes bered til Aflevering, naar forlanges.

2. Det Plougtal, som ved den, i Følge den al-

tere

lernaadigste Forordning af 31 December 1800, befalede overordentlige Kornudskrivning udbragtes, skal ved denne overordentlige Fourage-Udskrivning ligeledes tjene til Grundvold, og i Følge deraf skulle Den Helgoland, de under Amtet Husum liggende Halliger og de saakaldte smaa Folk, (kleinen Leute), som da ei ansattes, ogsaa nu forbigaaes.

3. I Henseende til de adelige og andre Godser og Jorder, som af deres Eiere ere bortforpagtede paa en vis Tid, ere Forpagterne pligtige til at paatage sig og indstaae for Oplæggelsen og den mulige Aflevering af de efter denne Forordning paa Forpagtningsjorderne reparerede Fouragequantiteter.

4. Den herefter leverede Fourage skal godtgjøres med en af Hs. Majestæt til sin Tid bestemt Betaling, og den derefter beregnede Summa afdrages i Hs. Majestæts Undersaatters Afgifter, eller eventualiter af Allerhøiøstsammes Kasse i rede Penge udbetales, hvorimod den Havre, saavelsom det Høe og Straae, der leveres, bør være godt og brugbart.

Ogsaa befaler Hs. Majestæt, at, ligesom samtlige Gods- og Jordeiere eller Forpagterne deraf ere pligtige til, paa foreffrevne Maade at holde de paa dem reparerede Fouragequantiteter i Beredskab til Aflevering paa nærmere Anvisning, saaledes skulle ogsaa samtlige Overdisterier og Overembedsmand vaage over, at denne

For:

Forordning efterkommes, og at de, som ved Eftersyn ei have de paa dem reparterede Fouragequantiteter i Beredskab, skulle til Straf paalægges en dobbelt Leverance uden Betaling.

Under 1ste d. M. er, igjennem Rentekammeret, udfærdiaet en Forordning om en extraordinair Havre og Byg-Leverance af Ager og Engs Hartkorn i Danmark, for Betaling, til kongelig Tjeneste. Dens Indhold er følgende. Ligesom Hs. Majestæt ved en Forordning af Dags Datum har udfærvet et extraordinairt Fourage-Forraad af Hertugdømmene til de sammesteds cantonnerende Troppers Forsyning, saaledes finder Allers høifstamme det i lige Henseende, samt til anden kongelig Tjeneste, nødvendigt, at paahyde en extraordinair Havre og Byg-Leverance af Ager og Engs Hartkorn i Danmark, for hvilken Leverance Yderne tilstaaes en billig Betaling. Det befales derfor, som følger.

I. Af hver Tonde saavel contribuerende Ager og Engs Hartkorn, som privilegerede Hovedgaardstarters, Grevers og Friherrerers privilegerede Godsers, Hirschholms Godsers, de Rettens-Betjenter og Skovriderne tillagte Gaardes, Præstegaardes, Kjøbstad-Gorders og Hs. Majestæts egne Færgegaardes, samt alt andet privilegeret Ager og Engs Hartkorn, af hvad Navn nævnes kan, (Degneboelligers alene undtaget), skal leveres tre

Skjæpper Havre. Dog maa i Polland og Falsker med underliggende Per, i Stedet for Havre, leveres Byg, nemlig: af hver Tonde Ager- og Engs Hartkorn sam- mesteds to Skjæpper Byg, undtagen forsaavidt nogen af disse Provindsers Beboere hellere vil levere Havre, end Byg, hvilket i saa Fald staaer dem frit for efter betimelig Anmældelse til Rentekammeret.

2. Betalingen, som Hs. Majestæt for de Korn- vare, der saaledes leveres, vil tilstaae Yderne, skal i sin Tid nærmere vorde bestemt.

3. Havren og Bygget skal være godt, sundt og dygtigt, af indeværende Aars Støde, og vel renset, saaledes at Kornet for forsvarlige Kjøbmandsvare kan passere; og leveres Samme overalt med løst og strøget Maal, samt uden noget Opmaal, enten det skeer med heel eller halv Tonde, Skjeppe eller Fjerdingkar.

4. Forbemaeldte Kornvare skulle af Yderne holdes i Beredskab til at kunne usfortøvet udredes, naar det af vedkommende Oppebørselsbetjenter, i Følge de Ordre, som dem derom fra Rentekammeret tillægges, maatte paasfordres. Og blive da til den Tid, som saaledes bestemmes, de af det contribuerende Hartkorn udskrevne Kornvare af Yderne at aflevere paa de Steder, som dem af Oppebørselsbetjenterne anvises; men de af det øvrige Hartkorn udskrevne Kornvare afhentes hos Yderne ved Kongereiser.

5. Skul

5. Skulde noget af det udsærevne Korn ikke behøves modtaget, vil Hs. Majestæt derom i det seneste i næstkommende Mai Maaned lade Bedkommende underrette, hvilke da derfor heller ingen Betaling erholde.

6. I øvrigt forholdes, i Henseende til denne extraordinaire Havre- og Byg-Leverance og dens Modtagelse, med videre, efter de kongelige, angaaende extraordinaire Korn-Leverancer af Hartkornet i Danmark for Aaret 1801, under 26 September og 21 November 1800 udgangne Forordninger.

Med Reskript til Stiftsøvrigheden over Sjælands Stift, af 1ste November d. A., har Hs. Majestæt allernaadigst approberet et af Rentekammeret, efter foregaaende Taxation, med nuværende Sognepræst for Kallehauge Sogn, angaaende Afstaaelsen af den Langebeks Præstegaard til Græsning og Underkov tilliggende Brugsret af en under Hs. Majestæts Gods Petersgaard liggende Jordstrækning, Præstens Tjørnehoved kaldet, og denne Jordstræknings Inddragelse under Hs. Majestæts indfredede Skove, som derved afskilttes, afsluttet Mangelæg, i Følge hvilket benævnte Præstekald, til Godtgørelse for denne Afstaaelse, til bestandig fri Brug overlades 21 $\frac{1}{2}$ Tonde Land af Petersgaards Hovedgaards Skovledmark sønden for Veien, isald disse der endnu skulde forefindes foruden den Jord, som allerede

er fraaarene Skovledmarken, og Sognepræsten be-
den udvises Træe til 10 Favne Bøgebrænde, hvilket
han enten modtager paa Roden efter Udviisning eller i
fløvet Favnebrænde, Favnen beregnet 3 Allen høi og 3
Allen bred, samt Brændet 1 Allen langt, ligesom og et
Hegn omkring foranserte 21 $\frac{1}{2}$ Tønder Land paa Hs.
Majestæts Betøstning foranstaltes opført.

Under 8de d. M. er, igjennem det danske Cancelli,
udfærdiget et Reskript til Kjøbenhavns Magistrat,
af følgende Indhold. Hs. Majestæt er allerunderd-
nigst bleven foredraget de gjensidige Klager, som Hofbe-
demanden saavelsom de øvrige Bedemænd i Kjøbenhavn
have ført over at være fornærmede i deres Rettigheder,
saavelsom Magistratens samt Overhof-Marschal, Kam-
merherre Hauchs, i den Anledning afgivne Betænkning-
er. Da Hs. Majestæt nu finder, at en nærmere Be-
stemmelse af Bedemændenes gjensidige Rettigheder vil
være nødvendig; saa vil Allerhøiøstamme have anordnet
og fastsat, at Bedemændene her i Staden skal tilkomme
Bedemands-Forretningerne;

- a. hos alle de i Placaten af 14 Mai 1783 nævne-
de Borgere, Betjenter og Haandværksmestere, saalange
de ingen Gage nyde af den kongelige Kasse eller boe
i de kongelige Huse,
- b. hos Stadens Magistrat, saaledes som hidsil, hvad
enten

enten de have andet kongeligt Embede tillige, og der
for nyde kongeligt Gage, eller ikke,

- c. hos Stadens samtlige Borger- og Brand-Officerer,
hvad enten de nyde Gage af den kongelige Kasse el-
ler af den borgerlige Militaire-Fond, naar de ikke boe
i kongelige Huse, og
- d. hos alle hertil Staden ankommende og som Gjæster sig
opholdende Rejsende, der ikke ere Adelige, Rangs-
personer eller Embedsmænd, som have Gage; der-
imod skal Holb.emanden tilkomme Vedemands For-
retninger hos alle andre, inclusive Holmens Kirkes
Betjenter.
-

Ved Reskript af 1ste d. M. til Amtmanden over
Svendborg Amt er det fastsat, at Færgesolkene ved Bø-
den Færgested, under bemældte Amt, maae herefter op-
pebære i Færgesøn for Oversarten med de store Baade
1 Rdlr. 32 Sk. om Sommeren, og 2 Rdlr. om Vinter-
ren, og for Transporten med de mindre Baade 80 Sk.
om Sommeren, og 1 Rdlr. om Vinteren, samt at de,
for Hestes og Vognes Ind- og Udfibning og i Driftes-
penge, maae lade sig betale følgende:

- a. for en ordinair Postvogns eller anden aaben Vogns
Ind- og Udfibning 24 Sk.
- b. for en stor holsteenssk Vogn med Kal-sche eller
en Phaeton 32 Sk.
- c. for

c. for en Kareet	48 f.
d. for en Hest at ind- og udfiske	4 f.
e. i Drikkepenge for fuld Fragt med den store Baad	32 f.
og med den lille Baad	16 f.

dog paa følgende Vilkaar:

1) at de Reisende ikke paa nogen Tid af Dagen foraarlægges usornødent Ophold;

2) at Baadene holdes i forsvarlig Stand;

3) at der ved Færgestedet ophænges en sort Table, hvorpaa med store hvidmalede Bogstaver og Tal anføres denne bestemte Turt, og endeligt

4) at de, som reise i kongelige Vrenner i eller paa Grund af Embedes Forretninger, skulde være fritagne for at erlægge det, som her ovenfor er besalet.

Under 5te d. M. er, igjennem det danske Cancellie, udfærdiget et Reskript til Kjøbenhavns Magistrat af følgende Indhold. Eftersom Oldermændene for Bagerlauget i Kjøbenhavn allerunderdanigst har andraget, at han anseer det nødvendigt, saavel til Ordens Vedligeholdelse ved den for Svendene besalede Klasse-Inddeling, som i andre Tilfælde, at Laugets Interessenter blive paalagte at anmelde, naar de fiste Svende, og det derhos af de Erklæringer, som ere indhenteede fra samtlige Lauge, og som ere blevne Hs. Majestæt forebragte, er bragt

bragt i Erfaring, at flere Lauge ikke alene attraae enlige Foranstaltning, men endog ønske Samme udvidet til borgerlige Artillerister, Frimestere og alle andre, som have Tilladelse at holde Svende: saa vil Hs. Majestæt, saavel i Betragtning heraf, som af hvad Magistraten i dens afgivne Betænkning har yttret, samt i Analogie af Forordningen af 21 Marts 1800 § 3. 2den Afdeling, allernaadigst have fastsat, at Interessenterne i Bager-, Naalemager-, Garver-, Guldsmed-, Feldbereder-, Smeder-, Sjørtler-, Reebslager-, Stolemager-, Bogbinder-, Blytækker, Bundtmager-, Parykmager, Uhrmager-, Skrædder-, Maler-, Kobbersmed- og Bæver-Laugene, samt de der enten som Frimestere, borgerlige Artillerister, eller ifølge speciel Tilladelse, drive een af disse Professioner ved Hjælp af Svende, skulle være pligtige at anmelde for Oldermanden, hver Gang de antage eller afskedige Svende, under Mulet af 2 Rdlr. til Kjøbenhavns Fattigvæsen, for hver Svend, Vedkommende efterlade at anmelde for Oldermanden.

Hs. Majestæt har, ved Resolution af 27de September d. A., allernaadigst besejlet, at Skifteforvaltningen i Ringkjøbing Amt, for saavidt saadant ikke allerede er skeet, skal af den fratrædende Amtmand overgives til vedkommende Rettens Betjenter; hvilket ved

Pla;

Placat fra det danske Cancellie, under 18de f. M., er
bekjendtgjort.

(Fortsættelse af Forordningen om Skovenes Udskiftning,
Bedligeholdelse og Fredning i Kongeriget Danmark.)

§. 8. Ved Udskiftning af Fælledskab, som finder
Sted imellem Skoveiere indbyrdes, skulde, naar de ikke
kunne selv forenes om Skovens Værd, Træerne af uvil-
lige og sagkyndige Mænd taxeres til Bygnings-, Skibs-
og Bødker-Tømmer samt andet Savntæ, og det øv-
rige, som ikke dertil er tjenligt, til Brænde i Favne-
maal; og skal dernæst saavel alt Tømmeret, som hver
Favn Brænde, efter Træarternes Bestaaffenhed, taxeres
i Penge, hvorved skal tages Hensyn til Skovens for Af-
sætning mere eller mindre fordeelagtige Beliggenhed og
til Omkostningerne, som medgaae til Trærernes Fæls-
ning og Tildannelse og Skovffecternes Transport.

Efterat Skovens Værdie paa denne Maade er an-
sat, skulde Skovstrækningerne udskiftes saaledes, at en-
hver af Lodseierne kan faae den ham i Forhold til hans
Eiendoms Værdie tilkommende Skov for sig selv udlagt
og indhegnet aldeles uden Fælledskab med andre Lodseie-
re, og, saameget muligt, der, hvor han allerede eier
den meste Skov.

(Fortsættelsen følger.)

Blan-

Blandede Efterretninger.

I det kongelige medicinske Selskabs Forsamling, den 24 Octbr., forelæste Hr. Doctor Strøm Observationes quædam practicæ. Hr. Doctor Gull blev valgt til Selskabets ordentlige udenlandske Medlem.

Under 1ste d. M. er det tilladt det bornholmste Selskab for Efterlægten, hvis Formaal er Oplysnings Udbredelse og Industriens samt oekonomisk Culturs Fremme der paa Landet, i Kjøbstaden Rønne at anlægge et Bogtrykkerie samt et dermed forbundet Adresse-Comptoir.

I Anledning af en Landstingsdom over en anholdt Omløber og Dissekræmmer, hvorved han er tilfunden at have de hos ham foresundne Vare forbrudte, og at betale de af Auctionen lovligen flydende Omkostninger, er for Cancelliet fremsat det Spørgsmaal, hvorledes de paa saadanne Sagers Udsørelse medgængne Omkostninger, naar de (som her var Tilfældet) ei kunne af de Domsældtes Eiendeleeholdes, blive at udrede. Cancelliet har derpaa svaret, at, saavel i nærværende som lignende Tilfælde, blive Omkostningerne at udrede af Eigt- og Sagsfaldskassen.

Da Børgerne ved Helliggeistes Kirke her i Staden, med Hensyn til de betydelige Udgifter, bemældte Kirke skal have havt ved den nye Indretning af Kirkegaarden uden for Nørreport, og til det Tab, Kirken formeentligen vil lide ved Kirkebegravelfernes Ophørelse i Fremtiden, have ansøgt om, at den Tavle, som nu for Kirken ombæres alene til Heimesse, maatte tillige ombæres til Aftensang; saa har Cancelliet, under 28 Sept. d. A., tilskrevet Biskoppen over Sjælands Stift, at det Ansøgte kan bevilges, saaledes at Tavlens Bestemmelse ved Indskrift maa være den paategnet, og at samme Tavle, som skal ombæres af een af Graverne, sælger efter de Fattiges Tavle, som nu ombæres; ligesom Præsterne ved Kirken her næste Søndag, førend Tavlen sættes i Gang, fra Prædikestolen kundgjøre denne Foranstaltning, og opmuntre Menigheden til at fremme Hensigten deraf, efter enhvers Evne og gode Villie.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 8 November er Præsidenten i Trondhjem, E. F. Wendcke, udnævnt til virkelig Justitsraad med Anciennetet fra den Dag, da han blev beskikket til Præsident, nemlig den 30te Mai 1800; Cand. Theol. W. Doth confirmeret til Kapellan pro Persona for Forde Præstegjæld i Bergens Stift;

Stift; Vice-Borgemeester i Kjøbenhavn, P. Vech, udnævnt til Justitsraad.

Under Generalitetet: Den 1 November er Sec. Lieut. i det nordre sjællandske Landværn-Regiment, F. E. Hansen, beskikket til Premier-Lieutenant i Regimentet; Student C. A. Weinholdt beskikket til Second-Lieutenant ved det søndre sjællandske Landværn-Regiment; Capitain af det kongl. Artillerie-Korps, A. J. v. Rummelhoff, udnævnt til Provincial Commissair i Norge; Major af bemældte Korps, F. J. E. v. Saintaubain, efter Ansøgning fratraadt sin Post som Major ved den norske Brigade; Kapitain J. F. v. Wendel udnævnt til tjenstgjørende Major ved den norske Brigade; Stabs-Kapitain J. F. E. v. Muck til Compagniechef i Korpsset; Charact. Kapitain G. v. Rustad til Stabs-Kapitain; Charact. Prem. Lieut. W. E. v. Ganner til virkelig Premier-Lieutenant; Desinateur a la suite ved Ingenieur-Korpsset, J. A. Junge, udnævnt til Second-Lieutenant a la suite ved Korpsset; M. F. Petersen ansat som kongl. Copiist hos Magasin-Commissairen ved den militaire Vare-Depot; den paa Bartpenge staaende Kapitain, C. W. v. Carlsen, ansat som Kapitain a la suite ved Marine-Regimentet; Kapitain og Compagniechef ved det søndre sjællandske Landv. Reg., F. v. Seyfart, efter Ansøgning forsat i lige Qualitet til det nordre sjællandske dito. Ved det helgolandske Landværn ere avan-

cere-

cerede: Sec. Lieut. P. C. v. Meiners til Premier Lieutenant; Jænderik P. v. Simensen til Second-Lieutenant, og den i Sergeants No. staaende Kirkeurator, J. A. Thaten, til Jænderik; Stabs-Kapitain ved det schlesvigske Jæger-Korps, M. C. v. Gerlach i Naade af Krigstjenesten afskediget; Prem. Lieut. a la suite ved det holsteenske Infanterie-Regiment, P. C. v. Ahlesfeldt Carlsdorff, efter Ansøgning, i Naade afskediget af Krigstjenesten. De ved Hs. K. H. Kronprindsens General Kommando-Contoir værende Krigs-Cancelliesecretairer, J. F. Nebelthau og P. Lund, samt Cancellisten ved bemæltte Contoir, F. Hansen, beskikkede, de to første til virkelige Krigs-Assessorer, og den sidste til virkelig Krigs-Cancelliesecretair.

Under Admiralitetet: Den 25de October er Telegraph-Inspecteur C. Groos udnævnt til Krigsraad med Rang i 7de Klasse No. 4 og Tilladelse at bære to civile Epauletter paa sin Uniform.

Under Rentekammeret: Den 25 October er Udrider Klebisch udnævnt til Skovfoged i Norburg Amt og C. C. Lehmann til Brøndmester ved den kgl. Slotsskole. Den 1 Novbr. er Hs. K. H. Kronprindsens Bibliothekar, M. H. Weinrich, udnævnt til virkelig Kammer-Assessor.

Al denne Tidende udgives ugentligen eet Nummer, der forsendes med de tidende Pøster til Norge, de danske Provindser og Hertugdømmene.